

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 18Ek/263/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120228078
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Holecová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6120228078.2

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom: Kubániho 16, 811 04 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 47 233 516, v mene ktorej koná konateľka JUDr. Andrea Cviková, advokátka, proti povinnému: X. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. terasami XXX/XX, XXX XX T. o vymoženie 1.051,08 EUR s príslušenstvom, trov pôvodného konania a trov exekúcie, o sťažnosti oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 18Ek/263/2020 zo dňa 13. februára 2020, takto

rozhodol:

Sťažnosť oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 18Ek/263/2020 zo dňa 13. februára 2020 zamietla.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 18Ek/263/2020 zo dňa 13. februára 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom súd návrh oprávneného na vykonanie exekúcie zamietol a oprávnenému náhradu trov exekučného konania nepriznal.

2. Vychádzal zo zistení, že oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdu dňa 06.02.2020 domáhal od povinného vymoženiu 1.051,08 EUR s príslušenstvom, trov pôvodného konania a trov exekúcie na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku sp. zn. 268/10/18 zo dňa 27.03.2019 (ďalej aj ako „exekučný titul“), ktorý vydal Slovenský arbitrážny súd, zriadený Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o., so sídlom Krížna 56, 8 Bratislava, v konaní pred rozhodcom Mgr. Branislavom Bušom (ďalej aj ako „Stály rozhodcovský súd“). Exekučný titul podľa potvrdenia rozhodcovského súdu nadobudol právoplatnosť dňa 24.08.2019 a vykonateľnosť dňa 27.08.2019. Oprávnený spolu s návrhom na vykonanie exekúcie zo dňa 06.02.2020 predložil súdu exekučný titul, Rozhodcovskú zmluvu č. 8500097653 zo dňa 22.12.2014, (ďalej aj ako „rozhodcovská zmluva“), Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500097653 zo dňa 22.12.2014 (ďalej aj ako „Zmluva o úvere“) a Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., verzia platná od septembra 2014. Súd pri rozhodovaní o návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie vychádzal z uvedených dokumentov predložených súdu v elektronickej podobe. Ďalej v odôvodnení svojho rozhodnutia súd pripomenul, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok stáleho rozhodcovského súdu vydaného v spotrebiteľskom spore, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či sú kumulatívne splnené všetky podmienky ustanovené v § 53 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku, t. z. či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodca zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory, či rozhodcovský rozsudok bol vydaný pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, ako aj to, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva a rozhodcovský rozsudok spĺňajú podmienky podľa osobitných predpisov, a či rozhodcovské rozhodnutie spĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu. Ak súd dospeje k záveru, že nie je splnená čo i len jedna z vyššie uvedených podmienok, návrh oprávneného na vykonanie exekúcie zamietne. Táto

preskúmvacia fáza exekučného súdu spočíva v tom, že v prípade, ak sa exekúcia má vykonať na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore, exekučný súd má zákonnú povinnosť preskúmať náležitosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy podľa zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o SRK“), t. j. aj to, či spotrebiteľský rozhodcovský rozsudok bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie. Exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť, nielen to, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná spotrebiteľská rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc stáleho rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, že právny úkon nebol nikdy uzavretý. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať stály rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal stály rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Nedostatok právomoci stáleho rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Za týmto účelom súd preskúmal rozhodcovskú zmluvu uzavretú medzi povinným a oprávneným, podľa ktorej: „Akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami Zmluvy o RÚ, s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy o RÚ budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov podľa rokovacieho poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov: a) Rozhodcovský súd v Bratislave, sídlom Ventúrska 14, Bratislava, zriadený spoločnosťou Sdružení rozhodcov, a. s., IČ: 63 49 66 58, so sídlom v Českej republike, Brno, Příkop 8, zapísaná v obchodnom registri vedenom Krajským súdom v Brne, spisová značka B 5825. (www.rsvb.sk); b) Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court, s.r.o., IČO: 44 130 481, so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava, zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel. Sro, vložka č. 52189/B; c) Victoria rozhodcovský súd v Žiline, zriadený spoločnosťou Victoria legal arbiter s.r.o., so sídlom: Vojtecha Tvrdeho 793/21, 010 01 Žilina, IČO: 44 826 460, zapísaný v obchodnom registri Okresného súdu Žilina, oddiel: Sro, vložka č.: 53057/L. (www.rozhodcovskysud.org), d) Rozhodcovský súdny dvor zriadený pri spoločnosti Arbitration Tribunal, s.r.o., so sídlom Pribinova 30, 811 09 Bratislava, IČO: 44 455 453, zapísaná v Obchodnom registri vedenom Okresným súdom Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č.: 55028/B (www.rozhodcovskysudnydvor.sk). Výber rozhodcovského súdu, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť spočíva na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh.“ Ďalej súd vychádzal zo zistenia, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá na osobitnej listine v rovnaký deň ako zmluva o úvere. Skutočnosť, že obidve zmluvy boli uzatvorené v ten istý deň podľa súdu preukazuje, že oprávnený už na začiatku zmluvného vzťahu využil postavenie spotrebiteľa (povinného), ktorý sa v čase uzavretia zmluvy v porovnaní s dodávateľom (oprávneným), nachádzal v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho viedla k pristúpeniu na podmienky vopred pripravených dodávateľom (oprávneným) bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah, respektíve poznať ich zmysel. Uvedenú rozhodcovskú zmluvu súd považoval za zmluvu uzatvorenú medzi oprávneným a povinným v typizovanej formulárovej podobe, ktorú oprávnený používa s vopred neurčitým počtom spotrebiteľov v zmluvných vzťahoch. To, že nejde o dvojstranne vyjednanú podmienku vyplýva aj zo samotnej konštrukcie rozhodcovskej zmluvy. Povinný jej obsah reálne nemohol ovplyvniť, dopĺňali sa len osobné údaje o povinnom ako meno a priezvisko povinného, jeho dátum narodenia a rodné číslo, a trvalý pobyt povinného. Nakoľko bola rozhodcovská zmluva navrhnutá vopred, teda ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu, ktorej podstatu povinný ako spotrebiteľ nemohol reálne ovplyvniť, nemožno považovať takúto rozhodcovskú zmluvu za individuálne dojednanú. Z predložených listín nevyplýva, že by si uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takomto znení vymienil povinný a vzhľadom na charakter spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy nemožno ani dospieť k záveru, že by povinný mal možnosť do jej obsahu tejto zmluvy akýmkoľvek spôsobom zasahovať, teda že by povinný napríklad mal možnosť ovplyvniť výber rozhodcovského súdu, ktorý by prejednal spotrebiteľský spor, alebo vybrať miesto rozhodcovského konania, určiť spôsob rozhodcovského konania, teda či prebehne ústne pojednávanie alebo nie, a podobne. Zoznam rozhodcovských súdov uvedených v rozhodcovskej zmluve v bode 5. je určený oprávneným vopred bez toho, aby povinný akýmkoľvek spôsobom mohol určiť iný stály rozhodcovský súd, resp. výslovne vylúčiť niektorý z uvedených rozhodcovských súdov alebo všetky, a ponechať právomoc na rozhodnutie vo veci výlučne na všeobecný súd. Na základe uvedeného súd považuje takúto zmluvnú podmienku za vynútenú a nekalú zo strany oprávneného. Jednostrannosť a nekalosť tohto zmluvného dojednaného súd vidí v tom, že faktickým subjektom, ktorý definuje, kto je rozhodcom

je v tomto prípade oprávnený, pretože tento zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve. Veriteľ, teda oprávnený mohol na základe tejto rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorého sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. V súlade s ustanoveniami rozhodcovskej zmluvy spočíval výber rozhodcovského súdu na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh. Sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej podobe, jednostranne určil, komu, resp. ktorému rozhodcovskému súdu, bude vec predložená. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05). Z obsahu priložených príloh k návrhu na vykonanie exekúcie nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona, a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec oprávneného najprv poučil povinného a nechal mu priestor na rozhodnutie a voľbu. Predtlačené poučenie oprávneného v rozhodcovskej zmluve exekučný súd nepovažoval za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov takéhoto konania. Oprávnený si tak v tomto smere podľa záverov súdu dôkazné bremeno nesplnil. Čo sa týka ustanovenia bodu 7. rozhodcovskej zmluvy, v zmysle ktorého mal povinný právo od zmluvy jednostranne odstúpiť, aj bez uvedenia dôvodu, do 14 kalendárnych dní od jej doručenia, súd uviedol, že od zmluvy možno odstúpiť len v prípade, že je platná. Od absolútne neplatnej zmluvy sa odstúpiť nedá. Ak je zmluva od začiatku neplatná ex tunc, nie sú splnené zákonné podmienky na dodatočné zrušenie zmluvy. Taktiež súd poukazuje na to, že za individuálne dohodnutú zmluvu sa nepovažuje zmluva, ktorá bola vopred dodávateľom (veriteľom) naformulovaná a spotrebiteľ jej obsah nemal možnosť ovplyvniť. Rozhodcovská zmluva sa nestáva individuálne dohodnutou len tým, že spotrebiteľ má v úzkej časovej lehote hneď po jej podpise právo od tejto zmluvy odstúpiť. Uvedené tiež nemení nič na neprijateľnom charaktere rozhodcovskej zmluvy, keď v posudzovanom prípade bola spotrebiteľovi v konečnom dôsledku odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak dodávateľ podá voči nemu žalobu na rozhodcovskom súde. Aj v prípade, že spotrebiteľ nevyužije právnu možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (v znení účinnom v čase vydania rozhodcovského rozsudku), je exekučný súd povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a prípadne aj konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. Septembra 2012, sp. zn. 5Cdo 230/2011). Rozhodcovskú zmluvu preto súd vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v rozhodnom období. Neplatnosť predloženej rozhodcovskej zmluvy tak znamená, že rozhodcovský rozsudok v prerokúvanej veci bol vydaný orgánom, ktorý na to nemal oprávnenie (právomoc). Takýto rozhodcovský rozsudok nie je spôsobilým exekučným titulom (porov. judikát R 46/2012), ale ide o nulitný právny akt na základe ktorého nemožno vykonať exekúciu. Ak neexistuje rozhodcovský rozsudok, ktorý je spôsobilý byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie.

3. Proti vyššie uvedenému rozhodnutiu podal oprávnený sťažnosť, v ktorej navrhol, aby súd napadnuté uznesenie zrušil, vydal súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie a priznal oprávnenému voči povinnému nárok na náhradu trov exekučného konania v sume 99,18 Eur.

4. V odôvodnení sťažnosti uviedol, že neprijateľná podmienka je podľa zákona neplatná, pričom ide o neplatnosť absolútnu. Teda o takú neplatnosť, ktorá pôsobí s účinkami ex tunc. Ak sa však má prijateľnosť či neprijateľnosť (teda neplatnosť) spájať so začatím rozhodcovského konania podľa toho, kto je žalobca (a teda kto začne rozhodcovské konanie), potom nemôže ísť o neplatnosť absolútnu. Okolnosťou, ktorá má spôsobovať neplatnosť zmluvy titulom neprijateľnosti podľa exekučného súdu je totiž začatie rozhodcovského konania dodávateľom. A táto skutočnosť neexistovala v čase vzniku rozhodcovskej zmluvy. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. marca 2009, sp. zn. 1M Obdo V 16/2006 publikovaného v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod R 54/2010, platnosť, či neplatnosť právneho úkonu možno posudzovať len so zreteľom na okolnosti, ktoré existovali v čase jeho vzniku. K výberu rozhodcu resp. fóra, kde sa spor bude riešiť, ale dochádza až pri podaní žaloby. Exekučný súd sa podľa názoru oprávneného nedôsledne zaoberal povahou rozhodcovskej zmluvy aj v tom smere, či ide o individuálne dohodnutú zmluvu alebo nie. Pritom v zmysle ust. § 53 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka je táto otázka podstatná, či je vôbec prípustné posudzovať

nejaké dojednanie medzi spotrebiteľom a dodávateľom ako neprijateľnú podmienku, pretože v prípade individuálnych dojednaní je posudzovanie „neprijateľnosti“ zo zákona vylúčené. Rozhodcovská zmluva nebola nikdy podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere. To vyplýva zo znenia rozhodcovskej zmluvy, ale aj z práva na jednostranné odstúpenie od nej. Pri odstúpení od rozhodcovskej zmluvy by bez ohľadu na (ne)súhlas veriteľa došlo k jej zániku a to bez vplyvu na ďalšie trvanie zmluvy o revolvingovom úvere. V tomto smere súd ponecháva stranou a bez akéhokoľvek argumentu význam a dôsledky odstúpenia. Poučenie spotrebiteľa o tom, že rozhodcovskú zmluvu nie je povinný uzavrieť a že táto skutočnosť nebude mať vplyv na uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere je významovo jednoznačné a nesporné, zrozumiteľné pre priemerného spotrebiteľa, ktorý si uvedené ustanovenie prečíta. Povinný teda mohol nepristúpiť na uzavretie rozhodcovskej zmluvy, resp. aj jednostranne dosiahnuť zánik takejto dohody, a to v oboch prípadoch bez vplyvu na uzavretie resp. existenciu (hlavnej) zmluvy o revolvingovom úvere. Vlastným úkonom tak mohol povinný ovplyvniť existenciu rozhodcovskej zmluvy a teda aj obsah vzájomného vzťahu s oprávneným. Rozhodcovská zmluva je samostatným právnym úkonom a nie je súčasťou zmluvy o revolvingovom úvere. Povinnému bola predložená zmluva o revolvingovom úvere a rozhodcovská zmluva na samostatných listinách. Z názvu každého z uvedených právnych úkonov vyplýva, že ide o dva samostatné právne úkony. Z obsahu oboch zmlúv nesporné vyplýva, že sú uzatvárané nezávisle. Rozhodcovská zmluva spĺňa preto charakter individuálneho ustanovenia a nemôže byť preto (resp. jej časť) neprijateľnou podmienkou. Doplnil, že exekučný súd vychádzal z ničím nezdôvodniteľnej domnienky, že predloženie predtlačenej (formulárovej) zmluvy súčasne so zmluvou o spotrebiteľskom úvere by automaticky malo znamenať, že nejde o individuálnu dohodu. Pritom v zmysle ust. § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka je rozhodujúca možnosť spotrebiteľa ovplyvniť obsah resp. jej samotné zaradenie do zmluvného vzťahu s dodávateľom bez vplyvu na to, že (ne)dôjde k uzavretiu hlavného zmluvného vzťahu. Spôsob jej uzavretia tak zodpovedá kontraktačnému mechanizmu uzatvárania zmlúv podľa Občianskeho zákonníka. Rovnako zákon č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní predpokladá, že rozhodcovská zmluva bude predformulovaná s tým, že bude obsahovať poučenie podľa uvedeného zákona. Oprávnený ďalej poukazuje na znenie rozhodcovskej zmluvy argumentoval, že povinného o následkoch podpisu rozhodcovskej zmluvy dostatočne poučil, a to aj nad rámec zákona. Povinný mal teda dostatočnú predstavu o tom, čo uzavretie rozhodcovskej zmluvy znamená a aké dôsledky z tohto úkonu vyplývajú. Konanie povinného tak jednoznačne znamená jeho vôľu byť viazaný právnym úkonom, ku ktorému pripojil svoj podpis, a to s takým obsahom, v akom mu bol predložený. Medzi účastníkmi uzavretá rozhodcovská zmluva popri tom, že je individuálnym dojednaním, by podľa oprávneného nespĺňala ani definíciu neprijateľnej podmienky podľa § 53 ods. 1 resp. ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia rozhodcovskej zmluvy. Z formulácie v rozhodcovskej zmluve vyplýva, že spory zo zmluvy o revolvingovom úvere môžu byť riešené buď v konaní pred všeobecným súdom alebo pred rozhodcovským súdom. Zmluva neobsahuje povinnosť postupovať výlučne prostredníctvom rozhodcovského konania. Z jej obsahu je zrejmé aj to, že konanie pred rozhodcovským súdom je len alternatívne, a teda sa nevyžaduje od spotrebiteľa, aby postupoval len pred arbitrážou. Spotrebiteľ a dodávateľ nie sú nijako limitovaní pri podaní žaloby. Cieľom ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka je zaručiť spotrebiteľovi - v procesnej pozícii žalobcu - právo vybrať si miesto (konajúci orgán) pre rozhodovanie o ním podanej žalobe. Predmetné ustanovenie nemá riešiť a ani nerieši situáciu, kedy žalobu podáva dodávateľ. Výklad podsúvaný exekučným súdom presahuje rozsah uvedeného ustanovenia v tom zmysle, kedy súd dôvodmi svojho rozhodnutia prepisuje právnu normu tak, že rozhodcovské konanie v spotrebiteľských veciach je vylúčené. Exekučný súd nesprávne berie do úvahy pri určení žalobcu ako hľadisko určenie subjektu, ktorý častejšie porušuje zmluvu - nesplácanie úveru (keďže žalobu podáva v takom prípade druhá strana). Skúmanie dôvodov na jednej či druhej zmluvnej strane je potrebné hodnotiť objektívne. Základným právom spotrebiteľa nie je právo na porušovanie zmluvy, či dokonca na výhodnejšie postavenie z tohto porušovania. Aj z uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 43Ek/271/2017 zo dňa 26.01. 2018 a rovnako tiež z uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 59Ek/259/2017 zo dňa 31.01. 2018, ktorý rozhodoval o sťažnostiach oprávneného v skutkovo a právne rovnakých veciach, vyplýva správnosť záverov oprávneného uvedených v tejto sťažnosti. Ďalej namietal, že v žiadnom zákone, vyhláske ani v inom právnom predpise sa nenachádza také ustanovenie, ktoré by zakazovalo dojednanie rozhodcovskej zmluvy (doložky) až po uzavretí zmluvy o úvere a to ani v prípade spotrebiteľských zmlúv. Oprávnený poukázal na to, že ani v súčasne platnom zákone č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ktorý je právnou normou na ochranu spotrebiteľa sa nevyžaduje uzavretie spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy až po uzavretí spotrebiteľskej úverovej zmluvy. Podľa § 3 ods. 1 uvedeného zákona „Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva je dohoda medzi dodávateľom a spotrebiteľom o tom, že spory, ktoré medzi

nimi vznikli alebo vzniknú zo spotrebiteľskej zmluvy alebo s touto spotrebiteľskou zmluvou súvisia, rozhodne v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní určený stály rozhodcovský súd zapísaný v zozname podľa § 18 a určený v tejto spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluve. Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva zaväzuje aj právnych nástupcov zmluvných strán“. Súd nie je orgánom tvorby práva, nie je oprávnenému preto známe, podľa ktorej právnej normy by malo platiť, že uzavretie rozhodcovskej zmluvy súčasne so zmluvou o (spotrebiteľskom) úvere je neprípustné. Vo svojej argumentácii oprávnený poukázal aj na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 22. 11. 2012, sp. zn. 3M Cdo 14/2011, Krajského súdu v Bratislave v uznesení sp. zn. 21CoE/211/2016 zo dňa 28.06. 2016, na obsah uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 4CoE/37/2017 zo dňa 07.06. 2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17CoE/919/2015 a uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoE/372/2013 zo dňa 21.11. 2013.

5. Podľa § 202 ods. 1 druhá veta zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“), sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

6. Podľa § 200 Exekučného poriadku, na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii a intervencii sa nepoužijú.

7. Podľa § 239 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť. V zmysle ods. 2 uvedeného ustanovenia, sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

8. V zmysle § 250 ods. 1 CSP, ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne.

9. V zmysle § 202 ods. 2 Exekučného poriadku, písomné vyhotovenie uznesenia, ktorým sudca zamietá sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, nemusí obsahovať odôvodnenie, ak sa sudca stotožňuje s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozhodnutí.

10. Súd (§ 202 ods. 1 Exekučného poriadku), po zistení, že sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo uznesenie vydané, proti rozhodnutiu, proti ktorému je sťažnosť prípustná, po skonštatovaní, že sťažnosť má zákonom predpísané náležitosti, preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi sťažnosti a postupom bez nariadenia pojednávania (§ 202 ods. 1 Exekučného poriadku) dospel k záveru, že sťažnosť oprávneného nie je dôvodná. Súd sa plne stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia a v podrobnostiach naň preto odkazuje. Z obsahu súdneho spisu mal sťažnostný súd potvrdený skutkový stav tak, ako ho zistil aj súd v napadnutom uznesení a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil i správny právny záver. Odôvodnenie napadnutého uznesenia poskytuje dostatočný podklad pre prijaté rozhodnutie, pričom poskytuje primeranú odpoveď aj na oprávneným uplatnené dôvody sťažnosti. Písomné vyhotovenie uznesenia tak nemusí obsahovať odôvodnenie (§ 202 ods. 3 Exekučného poriadku).

11. Len za účelom zdôraznenia správnosti záverov súdu v napadnutom rozhodnutí sťažnostný súd dopĺňa, že rozhodujúcou právnou otázkou, ktorou bolo potrebné sa v konaní zaoberať, bola otázka platnosti rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi oprávneným a povinným zakladajúca právomoc rozhodcovského súdu vydať exekučný titul. Súd na úvod pripomína, že ochranu autonómie vôle považuje za elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu. V intenciách tohto názoru je potom potrebné uzavrieť, že vo všeobecnosti platí, že strany rozhodcovskej zmluvy sa dobrovoľne a vedome vzdávajú svojho práva na prejednanie svojej veci nezávislým a nestranným súdom. Rozhodcovské konanie je druhom civilného procesu. Právomoc rozhodcu prejednať a rozhodnúť spor sa zakladá na zhodnej vôli sporových strán, prejavenej v rozhodcovskej zmluve. Touto procesnou dohodou strany derogujú právomoc súdu a zakladajú právomoc rozhodcu. Právny poriadok v súlade so zásadou autonómie vôle slobodne prejavenu vôľu strán smerujúcu k prejednaniu a rozhodnutiu sporu rozhodcom rešpektuje, to však na strane druhej neznamená, že by účelom rozhodcovského konania malo byť vylúčenie či zníženie úrovne ochrany, ktorá by bola stranám poskytovaná v civilnom súdnom konaní. Ochrana autonómie vôle nemôže byť absolútna ani tam, kde existuje iné základné právo jednotlivca alebo ústavný princíp či iný ústavne aprobovaný verejný záujem, ktorý je spôsobilý

autonómiu vôle proporcionálne obmedziť. Vo vzťahu k posudzovaniu otázky platnosti rozhodcovskej zmluvy je potrebné zdôrazniť, že rozhodcovské konanie nie je nachádzaním práva, ale dotváraním záväzkového vzťahu zmluvných strán. V rozhodcovskom konaní dochádza k urovneniu vzájomných vzťahov, ktoré sa uskutočňuje v prítomnosti rozhodcu ako zástupcu strán sporu, ktoré na neho delegovali svoju vôľu. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že rozhodcovské konanie nie je konaním súdneho typu a rozhodcovský súd nie je orgánom verejnej moci. Tento záver sa potom odráža v celkovo prísnejšom nahliadaní na rozhodcovské zmluvy a ich náležitosti.

12. Súd pri posudzovaní daného prípadu vychádzal zo skutočnosti (ktorú nespochybnil ani oprávnený), že oprávnený ako veriteľ s povinným ako dlžníkom uzatvorili zmluvu o revolvingovom úvere a rovnakého dňa oprávnený s povinným uzavreli aj rozhodcovskú zmluvu. Nie je pochyb o tom, že v predmetných zmluvách na strane jednej vystupoval oprávnený v postavení dodávateľa konajúceho v rámci svojej obchodnej činnosti alebo podnikateľskej činnosti a na strane druhej povinný v pozícii spotrebiteľa (§ 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka). Preto je potrebné na problematiku uzavretej rozhodcovskej zmluvy nahliadať primárne z pohľadu práva na ochranu spotrebiteľa.

13. Ochrana spotrebiteľa je v slovenskom právnom poriadku prioritne upravená v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

14. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia dotknutých zmlúv (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

15. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

16. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

17. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

18. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

19. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

20. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

21. Napriek tomu, že v ustanovení § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka dojednanie rozhodcovskej doložky/zmluvy nie je súčasťou exemplifikatívneho výpočtu neprijateľných podmienok uvedených v spotrebiteľských zmluvách, je potrebné skúmať, či s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu nemôže byť za takú považovaná. Súd pripomína, že 21.04.1993 bola publikovaná v Úradnom vestníku L 095 Smernica č. 93/13/ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“), ktorá bola prijatá s cieľom zvýšiť ochranu spotrebiteľa pred neprímeranými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Napriek skutočnosti, že táto Smernica nemá priamy účinok, je základným vodítkom eurokonformného výkladu slovenských právnych predpisov v oblasti spotrebiteľských zmlúv.

22. Podľa § čl. 3 bod 1 Smernice rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“), zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery, spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. V zmysle § čl. 3 bod 2 Smernice, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že niektoré aspekty podmienky alebo jedna špecifická podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje aplikáciu tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

23. Je potrebné na úvod zdôrazniť, že samotné dojednanie rozhodcovskej doložky prípadne rozhodcovskej zmluvy ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy je možné pripustiť, resp. nie je možné takéto dojednanie považovať (bez ďalšieho) za neprimeranú podmienku v zmysle Smernice. Uzavretie rozhodcovskej zmluvy je však možné pripustiť iba za predpokladu, že jej obsah bude účastníkom konania garantovať rovnaké zaobchádzanie, čo vo vzťahu podnikateľ - spotrebiteľ znamená zvýšenú ochranu slabšej strany, teda spotrebiteľa. K záveru o prípadnej neplatnosti takejto rozhodcovskej zmluvy je možné dospieť na základe individuálneho posúdenia formulácie jej obsahu vrátane okolností, za akých k uzavretiu doložky došlo. V tejto súvislosti je potrebné ďalej doplniť, že ustanovenia spotrebiteľských zmlúv alebo zmluvných podmienok, ktoré sú formulárove predtlačené a neumožňujú jednoznačne slabšej strane (spotrebiteľovi) ich modifikáciu, v sebe skrývajú možnosť vyvolania nepriaznivých následkov na strane spotrebiteľa. Na tomto závere nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že spotrebiteľ zmluvu podpísal a s podmienkami zmluvy súhlasil.

24. Súd z predložených dôkazných prostriedkov zistil, že medzi oprávneným a povinným bola dňa 22. 12. 2014 uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere č. 8500097653. Súčasne bola medzi oprávneným a povinným uzatvorená dňa 22. 12. 2014 pod rovnakým číslom 8500097653 aj rozhodcovská zmluva. V danom prípade ani sťažnostný súd nemohol prehliadnuť, že rozhodcovská zmluva bola spísaná na predpísanom tlačive, formulárovým spôsobom, ktorého obsah nemohol povinný (spotrebiteľ) ovplyvniť. Obidve zmluvy podpísal povinný dňa 19. 12. 2014 a až následne obidve zmluvy podpísal oprávnený dňa 22. 12. 2014. Z časového hľadiska je teda zrejmé, že rozhodcovská zmluva bola povinnému ako spotrebiteľovi predložená spolu so zmluvou o revolvingovom úvere, v čase tzv. „zníženej bdelosti spotrebiteľa“, keď jeho prvotným zámerom bolo požičať si finančné prostriedky, nie dohodnúť spôsob riešenia prípadných sporov. Predmetnú rozhodcovskú zmluvu aj zmluvu o revolvingovom úvere podpísal povinný ako viacero spolu súvisiacich a vopred pripravených dokumentov, označených jedným číslom a podpísaných v jeden deň. Preto napriek skutočnosti, že rozhodcovská doložka je uvedená ako samostatná rozhodcovská zmluva, ide len o zmluvné dojednanie tvoriace súčasť úverovej zmluvy, ktorá má formulárový charakter a ktorej obsah spotrebiteľ nemohol nijako ovplyvniť, preto ju v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno považovať za individuálne dojednanú. Ani skutočnosť, že vo formulári rozhodcovskej zmluvy je uvedené, že uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia zmluvy o úvere a je poskytnutá možnosť na odstúpenie od zmluvy, nepreukazuje individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy a nie je ani dostatočným dôkazom toho, že by aj v skutočnosti stačilo iba podpísanie jednej z listín, ktoré spotrebiteľovi boli na podpis predložené, keďže finančné prostriedky mali byť povinnému poskytnuté až v deň nadobudnutia účinnosti zmluvy, teda až po tom, ako zmluvu podpíše oprávnený (k čomu došlo až po podpise zmlúv povinným). Súd nevidí v danom prípade dôvod odkloniť sa už od ustálenej súdnej praxe, že kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku, je stav, že zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad. Súdna kontrola totiž dopadá aj na stav, že zmluvný vzťah bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľou spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná, bez možnosti zmeniť jej obsah (k tomu porovnaj roz. Krajského súdu v Trenčíne č.k. 18C/308/2014-73 zo dňa 14. marca 2016). Aby bolo možné dospieť k záveru, že si spotrebiteľ rozhodcovskú zmluvu individuálne vyjednal, potom by muselo

platiť, že si individuálne vyjednal arbitrážne konanie, konkrétny rozhodcovský súd i podmienky arbitráže. Z obsahu spisu však takýto záver vyvodiť nemožno, pretože oprávnený opakovane v rôznych prípadoch predkladá rozhodcovskú zmluvu exekučnému súdu v rovnakom znení, teda je zrejme, že to bol práve oprávnený, ktorý povinnému predložil formulárovú rozhodcovskú zmluvu a zároveň súdu nepredložil žiadny dôkazný prostriedok osvedčujúci, že by si prejednanie prípadných sporov v arbitrážnom konaní vymienil povinný, pričom však práve na strane oprávneného spočíva dôkazné bremeno preukázať súdu, že spotrebiteľ si skutočne (nielen formálne) vyjednal rozhodcovské konanie. Je preto potrebné konštatovať, že oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Z uvedených dôvodov aj sťažnostný súd dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva nebola v danom prípade individuálne dojednaná.

25. K obsahu rozhodcovskej zmluvy je potrebné dodať, že jej účastníci mali na výber, či spory zo zmluvy o úvere budú riešiť v konaní pred všeobecným súdom alebo určenými rozhodcovskými súdmi. Súd nemal z predložených listín za preukázané, že povinný aktívne jednal o spôsobe vyriešenia prípadných sporov a ani o výbere rozhodcovského súdu. Vzhľadom na skutočnosť, že povinnému bolo znenie rozhodcovskej zmluvy predložené na formulári, jednalo sa o oprávneným vopred nastavené pravidlá v otázke určenia konkrétnych rozhodcovských súdov bez akejkolvek možnosti povinného podieľať sa na obsahu takejto rozhodcovskej zmluvy. Voľba súdu sa v posudzovanom prípade pre povinného stala iluzórnou, pretože v prípade spotrebiteľských úverov je to výlučne veriteľ, ktorý rozhodcovské konanie proti spotrebiteľovi iniciuje (keďže tu spektrum potenciálnych požiadaviek spotrebiteľa nesplnených druhou stranou zmluvného vzťahu je zjavne veľmi obmedzené). Rozhodcovská zmluva na viac v danom prípade delegovala právomoc na rozhodcovský súd, v ktorého územnej jurisdikcii má oprávnený svoje hlavné obchodné sídlo (Bratislava) a súčasne zaviazala povinného podrobiť sa výhradne jurisdikcii tohto súdu, ďaleko od miesta jeho bydliska (Prievidza). To mu preukázateľne sťažilo prístup k súdu. Vychádzajúc z obsahu rozhodcovskej zmluvy o týchto následkoch povinný zo strany oprávneného poučený nebol. Rozhodcovská zmluva preto z hľadiska svojho obsahu v kontexte s okolnosťami jej dojednania spadá do kategórie podmienok, ktoré majú za cieľ alebo účinok sťažiť uplatnenie práva povinného (spotrebiteľa) na prístup k súdu. Na druhej strane táto podmienka uľahčuje oprávnenému pripraviť sa na proces a robí mu tento menej obtiažnym. Takáto vopred nepererokovaná rozhodcovská zmluva, ktorá delegovala právomoc na rozhodcovský súd určený výlučne oprávneným, v obvode ktorého má oprávnený na viac svoje obchodné sídlo, ďaleko od miesta bydliska povinného, sa preto v zmysle Smernice považuje za nečestnú (porov. spojené prípady C-240/98 až C-244/98). Rozhodcovská zmluva v tejto konkrétnej veci aj podľa sťažnostného súdu napĺňa znaky neprimeranej podmienky, pretože vyvoláva nerovnováhu medzi účastníkmi konania a táto nerovnováha dosahuje zvýšenú disproportčnú intenzitu. Všetky tieto skutočnosti boli prítomné už v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy a založili tak jej absolútnu neplatnosť.

26. Vo vzťahu k tvrdeniam oprávneného, že sa súd pri posudzovaní platnosti rozhodcovskej zmluvy v napadnutom rozhodnutí dostatočne nevyvsporiadal s možnosťou povinného odstúpiť od rozhodcovskej zmluvy, súd považuje za potrebné uviesť, že Súdny dvor v prejednávanych spotrebiteľských veciach opakovane konštatoval existenciu rizika, že spotrebiteľ nedokáže poukázať na nekalú podmienku. Uvedený záver je možné vzťahovať aj na možnosť výberu rozhodcovského konania neinformovaným spotrebiteľom vrátane procesu zvažovania odstúpenia od rozhodcovskej zmluvy, pretože rovnako existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nepoukáže na nekalú rozhodcovskú doložku/zmluvu a neodstúpi od nej v rámci kontraktácie, ak nie je zastúpený advokátom. V reakcii na sťažnostné námietky oprávneného súd zdôrazňuje, že pokiaľ spotrebiteľ nevie z dôvodu neinformovanosti identifikovať rozhodcovskú zmluvu ako nekalú vo svojich dôsledkoch, nemá dôvod ani v stanovenej lehote od takejto zmluvy odstúpiť. Právo, ktoré by neumožňovalo zbaviť neinformovaného spotrebiteľa účinkov nekalej rozhodcovskej doložky len preto, že od nej neodstúpil a pritom nebol zastúpený v rámci kontraktácie advokátom, by odporovalo zásade efektivity újijného práva a vôbec zmyslu ochrany spotrebiteľa.

27. Čo sa týka argumentácie oprávneného poukázaním na rozhodnutia krajských súdov či najvyššieho súdu, k tomuto súd poznamenáva, že ide o rozhodnutia záväzné len v tých konkrétnych konaniach, v ktorých sa rozhodovalo. Žiaden právny predpis explicitne neukladá všeobecnému súdu povinnosť byť viazaný akýmkoľvek rozhodnutím krajského či najvyššieho súdu v inej veci (k tomu porovnaj najmä § 193 CSP). Súdne rozhodnutie (judikát) nie je prameňom práva, je len zdrojom argumentačnej sily pre zabezpečenie ústavne súladnej aplikácie a interpretácie právnych noriem. V tejto súvislosti sťažnostný

súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 371/2018-43 zo dňa 20. júna 2018, ktorého závery nasvedčujú práve správnosti preskúmaného rozhodnutia.

28. Každý prípad je nutné posudzovať individuálne s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu a predovšetkým v kontexte všetkých okolností signalizujúcich, že zo strany poskytovateľa úveru dochádza síce z formálneho hľadiska k právne bezvadným právnym úkonom, ktoré však vo svojej vzájomnej súvislosti a s ohľadom na časovú nadväznosť fakticky vedú k sťaženiu či dokonca k upretiu práva druhého účastníka na riadnu a efektívnu súdnu ochranu. Konanie in fraudem legis predstavuje postup, keď sa niekto správa formálne podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnou normou zakázaný alebo nepredvídaný a nežiaduci (náleží Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 314/07 zo dňa 16. 12. 2008). Súd na zistený skutkový stav aplikoval súvisiace právne predpisy v súlade s újinným výkladom spotrebiteľského práva v záujme zistenia, či sa v danom prípade oprávnený naoko právne súladným spôsobom nesnaží obísť zákonné ustanovenia slúžiace ochrane spotrebiteľa ako slabšej strany záväzkového vzťahu pred nekalými zmluvnými podmienkami. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (rozsudky z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25, ako aj z 26. októbra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, Zb. s. I-10421, bod 25). Vzhľadom na túto situáciu znevýhodneného postavenia článok 6 ods. 1 smernice 93/13 stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ako vyplýva z judikatúry, ide o kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť (rozsudky Mostaza Claro, už citovaný, bod 36, a zo 4. júna 2009, Pannon GSM, C-243/08, Zb. s. I-4713, bod 25). S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany, ktorú chce smernica 93/13 dosiahnuť, Súdny dvor viackrát zdôraznil, že nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 27; Mostaza Claro, už citovaný, bod 26, ako aj zo 6. októbra 2009, Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, Zb. s. I-9579, bod 31). Vo svetle týchto zásad Súdny dvor rozhodol, že vnútroštátny súd má aj bez návrhu posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky (rozsudok Asturcom Telecomunicaciones, už citovaný, bod 32). Možnosť súdu skúmať aj bez návrhu nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice 93/13, teda zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou, a zároveň na dosiahnutie cieľa stanoveného v článku 7 tejto smernice, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok smerujúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 32, a Mostaza Claro, bod 27). Táto možnosť priznaná súdu sa považuje za nevyhnutnú na zabezpečenie účinnej ochrany spotrebiteľa, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením (rozsudky Cofidis, bod 33, ako aj Mostaza Claro, bod 28).

29. Súd v súlade s predchádzajúcim výkladom dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nebola povinným osobitne (individuálne) vyjednaná a bola oprávneným pripravená ako súčasť ďalšej vopred pripravenej zmluvy, ktorej predmetom bola primárne dohoda strán na poskytnutí úveru a nie dojednanie rozhodcovskej zmluvy. Zmluvná podmienka núti povinného (spotrebiteľa) neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu vo všetkých prípadoch, ak sa oprávnený bude voči nemu domáhať svojich práv pred rozhodcovským súdom a delegovala právomoc na rozhodcovský súd, v obvode ktorého má oprávnený svoje obchodné sídlo, ktoré je na viac ďaleko od miesta bydliska povinného, čím preukázateľne došlo k zhoršeniu jeho procesného postavenia. Vychádzajúc z rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že oprávnený už od počiatku sleduje jej koncipovaním riešenie prípadných sporov na rozhodcovskom súde, ktorý sám určí a ktorý sa nachádza vo veľkej vzdialenosti od bydliska povinného, pričom aj v zmysle judikatúry Súdného dvora je pravidlom, že sporové konanie v spotrebiteľských veciach vyvoláva práve podnikateľ. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že predmetnú rozhodcovskú zmluvu posúdil vyšší súdny úradník správne ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy, pretože spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného (spotrebiteľa),

poukazujúc aj na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05). Rozhodcovskú zmluvu preto súd v napadnutom uznesení správne vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Ak súd dospeje k záveru, že rozhodcovská zmluva je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, neplatná. Následkom zistenej absolútnej neplatnosti rozhodcovskej zmluvy je skutočnosť, že rozhodcovský súd vôbec nemal právomoc rozhodovať daný spor. Exekučný titul, vydaný orgánom, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax za rozhodnutie zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Na nulitný akt sa hľadí tak, akoby neexistoval. Takýto exekučný titul je potom v rozpore s ustanoveniami Exekučného poriadku (§ 45 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku) a preto návrhu na vykonanie exekúcie, ktorým sa navrhuje vykonanie exekúcie na základe nespôsobilého exekučného titulu, nebolo možné vyhovieť. Správne potom súd návrh oprávneného na vykonanie exekúcie zamietol v celom rozsahu podľa § 53 ods. 3 písm. f) bod 4. Exekučného poriadku, podľa ktorého súd návrh na vykonanie exekúcie zamietne, ak sa exekúcia má vykonať na podklade rozhodcovského rozhodnutia v spotrebiteľskom spore a rozhodcovské rozhodnutie nespĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu alebo nie je vykonateľné.

30. Z uvedených dôvodov súd sťažnosť oprávneného podľa § 250 ods. 1 CSP v spojení s § 200 Exekučného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

31. Oprávnený si v sťažnostnom konaní uplatnil voči povinnému aj nárok na náhradu trov exekučného konania.

32. Podľa § 255 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

33. Podľa § 199a ods. 1 Exekučného poriadku, trovami oprávneného sú výdavky na zastupovanie v exekučnom konaní v súvislosti s podaním návrhu na vykonanie exekúcie a v súvislosti s návrhom povinného na zastavenie exekúcie, výdavky na zaplatený súdny poplatok a hotové výdavky spojené s podaním návrhu na vykonanie exekúcie.

34. Podľa § 199d ods. 1 Exekučného poriadku, oprávnený má voči povinnému nárok na náhradu účelne vynaložených trov, ktoré v konaní platil, v rozsahu, v akom ich súd uviedol v poverení na vykonanie exekúcie alebo dodatku k povereniu na vykonanie exekúcie, ak ide o výdavky na zastupovanie v exekučnom konaní v súvislosti s návrhom povinného na zastavenie exekúcie.

35. Podľa § 199e Exekučného poriadku, ak je zástupcom oprávneného alebo povinného advokát, odmena za právne zastúpenie sa nahrádza podľa ustanovení o tarifnej odmene. Do začatia exekúcie má oprávnený nárok na náhradu trov právneho zastúpenia najviac vo výške odmeny za dva úkony právnej služby; a ak ide o exekúciu na vymoženie práva na peňažné plnenie, patrí mu náhrada týchto trov právneho zastúpenia najviac vo výške vymáhaného nároku podľa stavu ku dňu vydania poverenia na vykonanie exekúcie.

36. V ustanovení § 255 CSP sa ako kritérium priznania náhrady trov konania premieta zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu), a to tak, že neúspešná strana je povinná nahradiť úspešnej strane preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené trovy, ktoré táto strana vynaložila v súvislosti s uplatnením alebo bránením svojho práva. Oprávnený bol v tomto konaní neúspešný (súd jeho sťažnosť zamietol, resp. nevydal poverenie súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie), voči povinnému mu tak nemohol vzniknúť nárok na náhradu účelne vynaložených trov exekučného konania (§ 199d ods. 1 Exekučného poriadku). Keďže do vydania poverenia na vykonanie exekúcie je účastníkom konania len oprávnený (§ 35 ods. 1 Exekučného poriadku), nie je ani medzi kým rozhodnúť o nároku na náhradu trov tohto konania a preto výrok o trovách konania je v danom prípade nadbytočný (k tomu porovnaj napr. uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. 02. 2017, sp. zn. 17Co/38/2017).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné (§ 202 ods. 3 Exekučného poriadku, § 355 ods. 2 CSP).

Proti tomuto uzneseniu dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku).